

Berre Ingebjørg

Fra: Heidi Wyller [heidi.wyller@ldo.no]**Sendt:** 23. juni 2006 14:17**Til:** Postmottak HOD**Emne:** Vedrørende hørings sak

Hei,
si fra dersom dette også skaper problemer. Teknikken er ikke alltid velvillig.

hilsen Heidi Wyller

HØRINGSSVAR: NASJONAL HELSEPLAN (2007-2010)

Likestillings- og diskrimineringsombudet viser til hørings sak i arbeidet med ny Nasjonal helseplan (2007-2010) der det bes om innspill i den tematiske gjennomgangen av status og utfordringer som vil være sentrale i planen.

Ombudet ønsker å spille inn noen generelle betraktninger både i forhold til status og de rammer som er satt for planen samt de særlige spørsmål som vi som høringsinstans er blitt bedt om å besvare. Våre innspill er også sendt elektronisk på epost til postmottak@hod.dep.no.

Ombudet viser til at det i planen er en målsetting at det skal tas et pasient/pårørende perspektiv ved utarbeidelsen av planen. Ombudet mener det er et godt utgangspunkt for å sikre at planen blir tilpasset den praktiske virkeligheten den skal anvendes i.

Samtidig vil et slikt perspektiv måtte favne vidt. Det vil f. eks kunne være store forskjeller på en somalisk kvinnes møte med norsk helsevesen og den som møter en etnisk, norsk, middelaldrende mann med en hjertelidelse.

Ombudet ønsker å rette oppmerksomheten på noen forhold som kan være viktig å tydeliggjøre i de rammer som danner utgangspunktet for en ny Nasjonal helseplan:

1. Det har skjedd en betydelig rettsliggjøring av helsetjenestene over tid, en positiv utvikling som på mange måter har bidratt til en større grad av forutsigbarhet i forhold til hvilke krav og rettigheter den enkelte pasient kan gjøre gjeldende. Men en rettsliggjøring av offentlige tjenester vil forutsette at den enkelte pasient i større grad *selv* medvirker til å gjøre sine rettigheter og krav gjeldende ovenfor tjenesteleverandøren. All erfaring tilsier imidlertid store forskjeller på evne og mulighet til å nyttiggjøre seg slike rettigheter. Hva bør derfor gjøres for å sikre grupper som erfaringsmessig har vanskelig for å gjøre juridiske rettigheter gjeldende?
2. En sentral utfordring for å sikre kunnskap om helse og sosialtjenestene og de rettigheter som gjelder, vil være å sikre både kvalitet og kvantitet på informasjonen som gis til de enkelte. Her gjenstår imidlertid mye når det gjelder å sikre et kvalitativt likeverdig tjenestetilbud til alle. Etter pasientrettighetsloven er det f. eks en forutsetning for et kvalitativt godt tjenestetilbud at pasienten medvirker i behandlingen. Det kan ikke skje uten at dialogen og informasjonen mellom pasient og helsepersonell sikres. Selv om pasientrettighetsloven § 3-5 fremhever at en

språklig tilrettelegging av informasjonen skal skje ved behov, viser undersøkelser at det ofte er tilfeldig hva som gjøres i det enkelte tilfelle.

Ombudet vil særlig fremheve et behov for en tydeligere lovregulering av plikten til en slik språklig tilrettelegging av tjenestene. Det bør f. eks. tydelig fremgå av lov at det foreligger en plikt til å benytte offentlig godkjent tolk i de situasjonene der den enkelte ikke har gode nok norskkunnskaper.

I tillegg er det et betydelig behov for å sikre tilgangen til kvalifiserte tolker med spisskompetanse på begrepsbruken som anvendes i helse og sosialtjenesten. En kvalitativ sikring av informasjonen er en forutsetning for at personer med behov for en språklig tilrettelegging av tjenestene får et likeverdig tilbud med personer som ikke trenger en tilsvarende tilrettelegging.

For øvrig har ombudet ingen merknader til den tematiske gjennomgangen av status og utfordringer i den Nasjonale helseplanen.

Med vennlig hilsen

Beate Gangås
Likestillings- og diskrimineringsombud

Vedlegg: